Anul II. nrul 6. Apare de doaue-ori pe lună. Budapesta 1. april. 1903.

Abonamentul:
1 an: ... ... 2 coroane
½ an: ... ... 1 coroană
Un numer: 8 filerĭ

Abonamentul să se trimeată cel puțin pe ½ an.

VOINTA POPORULUI

Organul partidei socialdemocrate reorganisate din Ungaria.
Foaie pentru poporul muncitor Român.

Redacția și administrația:
Szabad Szó
BUDAPESTA,
VII., Murányi utcza 42. a. 6.

Aici să se adreseze tot felul de scrisori și bani.

Congresul sau adunarea mare

a partidei socialdemocrate reorganisate din Ungaria sĕ va ținea în **12, 13, 14, 15. aprile 1903.** la **Nagy-Szalonta** (com. Bihor.) Acolo sĕ vor aduna la sfat oamenii jăfuiți și apăsați din țeara noastră.

Fiecare comună, unde a pătruns foaia partidei: Vointa Poporului trebue să trimeată la congres **doi** bărbați de încredere (deputați.) E interesul fiecărei comune Românesci să trimeată deputați, căci acolo sĕ va organisa Românimea. Acolo sĕ va hotări, că în care comună facem reuniuni (egylet) și ce vom face spre a câștiga întreaga Românime devíselor socialdemocrate. Acolo vom pretinde, ca în Ungaria să fie dare progresivă, miliția să sĕ șteargă, vom pretinde, ca arêndele să sĕ reguleze.

Fiecare comună să aleagă doi deputați. Numele acelora să l comunice cu partida până la 5 aprile inclusive Deputații să aibă spese. De locuință se îngrijesce partida. Deputații să fie în 12. aprile dimineața în Nagy-Szalonta.

In adunare au drept să povestească starea consătenilor, să dee sfaturi, că oare cum s'ar putea îmbunătăți soartea Românului și în urmă au drept de vot.

Deputații trebue să aducă scrisoare dela consăteni, că ei îs cei aleși.

Adunări poporale nu ținem până după congres.

Acestea să le țină fiecare frate înaintea ochilor. Fie-care comună să trimeată deputați la adunarea noastră, ca să fim cât mai mulți. Vedĕnd domnia mulțimea mare va împlini cererile noastre.

Agitați pentru congres!

La revedere!

Conducătorii partidei.

Descălecarea noastră.

II.

Este egalitate pe pământ?

Ați cetit în articolul prim, că o ceată de călăreți cu floare roșie în sîn a luat-o la fugă voioasă cătră o viață noauă.

Povestea a fost scrisă numai spre pildă. Ceata aceea este Românimea apăsată și jăfuită de cei mai bogați.

Apăsați și jăfuiți sunt cei sĕraci, căci altcum n'ar fi sĕraci. Nu este egalitate și dreptate în lumea de azi. cei cu noroc trăiesc fără gânduri, iar cei nenorociți trăiesc în nevoi și în lipse. Cum sĕ poate asta? Dice că Dumnezeu a făcut omul pe chipul seu. Așa dară toți oamenii pe o formă îs creați după chipul lui Dumnezeu. Lumea zice, că numai un Dumnezeu este, așa dară toți suntem creați după un chip, toți zic toți oamenii din lume pe o formă suntem făcuți cu bine și cu rĕu. Așa ar fi după mintea noastră sănătoasă. Și totuși nu-i așa. In lumea asta stau lucrurile foarte strîmb.

Cine-i acela, care muncesce pămêntul, care samănă și tae, cine de dimineață până seara în frig și în căldură cultivă pămêntul, și lucră pe câmp, în pădure, la domnĭ, în fabrici, în grajd și în țiglării? Cine lucră și o duce cu sĕrăcia dela copilărie până-n bătrineță? Nu tu ești acela gazdă și econom? Nu tu ești acela lucrător și industriaș?

In frigul cel mai aspru, în căldura cea mai mare, în vênt și'n vifor des de dimineață te apuci de muncă și numai noaptea târziu ostenit și cu corpul amorțit de muncă te întorci acasă. Și acolo ce te așteaptă?

Mâncare slabă muere ostenită, copiĭ plângênd și tu nu i poți ajuta și te doare, că șciĭ, că și pe ei îi asteaptă soartea ta amară. Dar nici vreme n'ai să te cugeți la așaceva. Dacă ai înghițit ultima bucătură te arunci pe culcușul teu aspru, pentrucă trebe să te grăbesci și cu somnul, după-ce des de dimineață ai să te duci la muncă. Și asta merge așa di de di. Da încă-i bine, că nu i mai rĕu.

Așa dară cine muncește, lucră și asudă, acela n'are nici bucătura, acela rabdă și duce viața cu nevoi.

Dar iată: nu toți oamenii rabdă. Sunt și de acei oameni, cari trăiesc fără gânduri, au mâncare bună, casă curată, frumoasă, ba au și palat. Muerile lor țin slujnici, copiii umblă la școală. Și minunea minunilor! Nici nu lucră. Din ce trăesc dară aceia? De unde au ei palate, din ce duc traiu bun? Muerile lor din ce plătesc slujnicile, dacă bărbatul nu lucră?

Dar să zicem chiar, că lucră. Cum sĕ poate,

Veniți la congres!

că munca lui uşoară, aduce roade, venit mai mare, ca munca ta grea şi cu chinuri?

Egalitate-i asta? Sau acela are noroc?

Nu crede. Noroc nu esistă. Cuvêntul ăsta să-l ştergi din cap. Vorba »noroc« aceia au aflat-o, cari au vrut să-şi ascundă mişeliile. Dacă-i vorbă de noroc, toţi pe o formă suntem norocoşi.

Aceia, cari duc traiu mai bun, ca tine, fără să lucre mai mult, n'-au ajuns pe cale dreaptă la viaţa asta.

Pentru-că proletariul Isus, al cărui nume mulţi îl iau nedemn pe buze, a zis, ca egalitate trebue să domnească pe pămênt. Unde-i egalitatea aceea. Par-că n'-o vedem.

Trebue dară schimbate stările. Cei, cari au tot bine nu vor schimba lucrurile. Le vom schimba noi.

De-aceea ne-am făcut socialdemocraţi, ca să le schimbăm.

Toţi ne vom uni într'o voinţă şi vom ajunge ce voim: egalitate, libertate şi frăţietate să domnească pe pămênt.

Acestea trei cuvinte întrunesc dorinţele socialdemocraţilor, despre cari vom vorbi în articolul viitor.

(Va urma în numerul viitor.)

Sâmpetru Blăjan.

TRIBUNA POPORULUI.

Păzeşte-te Române!

Orice învěţătură rěsăreşte, aceea are duşmani. Noi dorind, ca să trezim poporul Român apăsat din somnul cel de moarte, în care sě află am pornit: Voinţa Poporului, ca prin ea să rěspândim socialdemocraţia mântuitoare printre Români. Învěţăturile noastre îs bune şi le plac Românilor, ceea-ce sě vede şi din aceea, că »Voinţa Poporului« e foarte rěspândită şi a prins rădăcini tari în poporul Român. Avem însă noi şi duşmani. Noauě nu ne pasă de ei. Suntem tari, n'-avem să ne temem.

Am căpătat scrisori din comitatul Bihorului, în cari ni sě dă de scire, că printre Românii de acolo umblă oameni, cari spun, că-s socialişti şi le povestesc, că dacă dau 40 de fileri pe ştempel vor căpăta pămênt.

Rugăm foarte pe fraţii Bihoreni să nu dee crezěmânt minciunilor. Om cu minte scie, că pămênt pe nimica nu sě capătă. Parcă a prostit lumea să împărţească pămênt pe nimica.

Nu credeţi dară minciunilor, nu vě daţi banii pe nimicuri şi dacă vine cineva în casa ta şi îţi povestesce aşa ceva, ca Român verde, scoate 'l cu bâta din casă. Dar dă în spatele lui, cum dă un socialdemocrat adevěrat, ca să te pomenească p viaţa întreagă. Dacă îţi va zice mincinosul, că socialdemocrat, cere să-ţi arete »Voinţa Poporului

Vin apoi pe la oamenii nostri nesce socialis din Timişoara. Afară şi cu ăştia. Aceia îs plăt de cătră guvern, ca să prostească poporul. Co ducătoriul lor, un anumit Bokányi capătă pe lu 300 coroane dela guvern, ca să vě prosteasc Foaia lor sě chiamă: »Votul Poporului« o cunoa ceţi despre aceea, că e scrisă în limbă întort chiată, dar nici cum Românească.

Dacă vě aduce cineva foaia asta, asemene scoateţi-l din casă.

Noi vrem luptă adevěrată. Voim, ca să înving socialdemocraţia.

O partidă este, care duce luptă adevěrat partida socialdemocrată reorgan sată din Ungaria.

Foaia partidei este: »Voinţa Poporului.« D torinţa fie-cărui frate este a rěspândi foaia ast ca astfel printre toţi Românii să străbată socia democraţia: numai astfel vom învinge.

De altă partidă, de alţi oameni, de altă foai păzeşte-te Române!

Cu dragoste frăţiască îţi dăm sfatul acesta.

— **Barakony.** Spre pildă vě vestim, că însu letire, ca în Barakony n'-am prea vězut. Abia a învěţat să scie, că ce-i socialdemocraţia 100 in au abonat »Voinţa Poporului.« Laudă fraţilor d Barakony. Dacă vor fi multe comune, ca Barakon — victoria socialdemocraţiei nu-i îndepărtată.

— **Măgariul din Siria.** A fost odată o vră jitoare, care avea un fiu, prostolan şi vai de e Vrăjitoarea — vai de ea — a crescut băeţelul, d nici lucra nu-l lăsa. Nici nu-i minune. Prin vră jitorie, pe cale necinstită a câştigat ea destul avere, ca ficiorul ei să trăiască fără gânduri, n punêndu-şi mâna nici în apă caldă. Şi vrăjitoare i-a dat şi »noroc,« aşa încât l'-au ales chiar d jude comunal pe măgăruţul ăsta în Şiria. Iar acu nu mai încape în pele-şi. In Şiria au pătruns so cialdemocraţia. Asta nu-i place leneşului, sciind c prin socialdemocraţie albinele sě vor lumina şi vor pişca pe cel leneş. Deaceea spune câte verz şi uscate, ca să abată oamenii dela socialdemocraţie Prostia lui nu vede nimic dincolo de vêrful nasu lui: nu vede, că cine odată a pus credinţă pe social democraţie, pe acela nu l abaţi dela ţinta lui. Aş dară cine predică în contra socialdemocraţiei e u om de rîs. Nu ne place să fim grosolani, dar cine măgar şi crede, că are minte, trebue să-i spunem că nu-i aşa. Şirienii au fost pân'-acum oi. Măga riul ii conducea la tuns. Oile au căpătat minte măgariul măgar a rěmas. Are chip de om vrăj toarea l'a făcut aşa, îl chiamă: Lăzărescu.

— **Cine să fie curator?** Fie ori-cine. N cercăm. că cine a fost, cine este şi cine ar vre să fie curator bisricesc. Va fi vorbă numai despr alegerea de curator din Jánosda. Alegerea a fos publicată de mai multe-ori, dar nici odată n'-a

dus-o la cale, căci poporenii din Jánosda, cari toți îs frați buni și credincioși au voit să dee votul pe fratele Joan Mocuța, de care sĕ teme părintele din Jánosda, Joan Costa. Decâte ori vedea sfinția sa, că socialdemocrații înving a amânat alegerea pe de altă dată. Pe aceia, cari și-au dat votul pe Mocuța ii amenința cu aceea, că va face ca banca »Bihoreana« să-i pârească și să-i ecsecveze pentru datorii. Mai în urmă a decis, ca alegerea să fie în școală. Sfinția-sa s'a pus în ușe și pe alegători ii lăsa să treacă singuratici pe ușe, ca oile la strungă. Când întrai pe ușe părintele Costa călca piciorul alegĕtoriului, sĕmn, ca să voteze pe candidatul sfinției sale. Ast mod s'-a ales curator în Jánosda. Părintele Costa va sci, că n'-a făcut lucru cinstit. Domnia lui în anul trecut n'-a vrut să înmormânteze copilașul lui Anton Gretaș fiindcă n'-a putut plăti înainte. Oare părinte Costa, și Isus Christos, care a fost om măiestos, așa a făcut? Părintele Costa e urmașul lui Isus, trebue să sĕ poarte dară, ca Domnul. Din contră meargă sfinția-sa și câștigă-și pita pe cale mai cinstită. Socialdemocrații din Jánosda bine au făcut, că nu s' au lăsat. In urmă voi nu sunteți oi, cari mergeți după — măgar! . .

— **Numĕr de probă.** Din numerul acesta trimitem multe de probă. Cine nu vrea să aboneze, este rugat să retrimeată foia. Abonați și respândiți Voința Poporuluil.

Și în somn să-ți fie gândul respândire aprietenului teu: »Voința Poporului.«

— **Alăturațivĕ de socialdemocrație!** Mulți Români au aflat de bine să sĕ facă socialdemocrați zicând:

haide ți frați înt'o unire,
țara noa tră e 'n perire.
Aște ziduri și palate,
Unde zac mii de păcate,
haide-ți a le dărima! . . .

Trebue să sĕ schimbe mersul lumei. Trebue să facem egalitate. Alăturațivĕ cu toții de »Voința Poporului,« căci din numĕrul abonenților scim, că oare câți-luptători adevĕrați avem. Dar Românilor nici nu le esplicăm asta. Sciu ei că:

Unde-i unul nu-i putere
la nevoi și la durere;
Unde-s doi puterea erește
și dușmanul nu sporește . . .

Veniți dară la socialdemocrație!

— **Un rĕspuns.** Mulți inși ne întreabă, că din ce carte pot ceti, că ce voesc socialdemocrații. In locul acesta le respudem, că carte numai la toamnă vom eda. Deocamdată avem foaia volantă: »Vin socialdemocrații« 50 de bucăți costă 1 cor. 10 fill.. 100 de bucăți 2 coroane. Banii sunt de e se trimite înainte la Szabad Szó Budapest, Murányi u. 42.

— **Jertfa apostolului.** Apostolii au avut mult să îngăduiască. Și apostolii socialdemocrației rabdă mult. Să sciți, că noi avem deja frați însuflețiți, cari umblă din sat în sat, ca apostoli, să rĕspândească „Voința Poporului" și socialdemocrația. Acesti apostoli au să sufere multe. Vidican Dumitru umbla prin Tinca și l'au prins. 16 oare a stat la închisoare și a căpătat 5 coroane amendă pentru — agitare. Să nu vĕ lăsați nădejdea. Puterea vrea să ne oprească — noi nu ne lăsăm. Dacă vĕ urmăresc, voi să vĕ însuflețiți îndoit. Laudă lui Vidican, cine a căzut prima-oară jertfă. Inainte numai! Multe vom îngădui păn-ce învingem. Laudă apostolilor!

— **La congres** unde va fi vorbă despre ajutorarea voastră nici o comună Românească, unde au pătruns socialdemocrația să nu lipsească, mai ales de aceea, căci aici se vor organisa mai întâiu Românii. Să ne revedem!

— **Scrisori:** întrebări, cereri cătră partidă sunt de a se adresa: Voința poporului, Budapest a VII., Murányi-utca 42. 6. Aic a este localul partidei și de aici secretariul dă sfaturi in ori-ce afacere (de lege, medic, solgăbirău și altele.) Veniți dar și ne mărturisiti nevoile, ca să ve putem vindeca. Banii să se trimeată pe adresa: Szabad Szó, Murányi-utcza 42.

— **Abonamentele** să se trimeată numai pe următoarea adresa: **Szabad Szó Budapest, Murányi-u. 42.**

CRONICA.

Datorința fiecărui frate este a respândi din resputeri Voința Poporului.

* **O mamă seibatică.** Țĕranca Bronislava Lembas din apropiere de Cracovia a îngropat de vie pe fetița sa în virstă de șepte ani, voind sĕ scape de ea, din causă că era bolnăvicioasă. Autoritatea a găsit cadavrul sub un adânc strat de nĕsip. Inaintea cadavrului mama bestială 'și-a mărturisit crima.

* **Groasnică nuntă.** Constantin Galetta și Maria Schneider se aflau Sâmbătă în fața altarului bisericei din Eszék spre a se cununa. In cursul ceremonialului cununiei, miresei 'i-s'a făcut rĕu și a căzut jos leșinată. Medicul chemat în ajutor a constatat că mireasa e bolnavă de tifos. Auzind această noutate mirele 'i-a venit aploplexie și a murit acolo în biserică, lângă mireasă. Nenorocita mireasă a fost dusă în spital, care e plin de bolnavi de tifos, ear' cadavrul mirelui a fost ridicat și dus acasă, spre a fi înmormĕntat.

* **Vapor esplodat.** Un mare vapor, care se crede a fi de naționalitate engleză, a esploadat în apropiere de micul port Loemarie, situat la sud de Belle-Isle (Francia), Sgomotul provocat de esplosie a fost auzit până pe coastă și în același timp s'a vĕzut nava scufundându-se. Trei cadavre și numĕroase sfărîmături au fost aruncate la coastă, dar nici un indiciu n'a permis până acum de a se cunoaște numele bastimentului.

* **Mână de om perdută.** Duminecă s'a aflat mâna stângă a unui om în locul unde rîul Suboiasa se varsă în Bega. Mâna era de jumĕtate putredă și așa nu s'a putut constata, că a fost tăiată

vor fi organisați la congres.

sau ruptă dela corb. Mâna avea numai 3 degete. Poliția caută acum sĕ afle, a cui a fost mâna și cum a ajuns la țĕrmurul rîului Bega.

Socialdemocrația atunci va învinge, dacă fie-care Român va ceti: „Voința Poporului.«

SCRISORI.

+ **Chișlaca.** Suntem în comuna 900 de suflete, 180 familii, cari toți trăesc abia pe 700 holde de pămĕnt parte arătoriu, parte fânațe și pădure. Dările anuale sunt la 6000 de coroane. Serácia-i așa de mare încât trebue să părăsim comuna noastră. Suntem încunjurați de domenii, ne trag și ne jăfuesc. Numai în sfânta socialdemocrație avem nădejde. Prindeți Români cu toții mână în semnul socialdemocrației. Înainte! Joan Ar., Ilie Her. în numele fraților din Chișlaca,

+ **Apáti.** Avem multe dureri. Pe la noi sunt păduri episcopești, din cari nu ne dau nici în arĕndă, nici nu ne lasă să tăiem lemne, ca să le vindem. E mare lipsa și nevoia pe la noi. Trebue să ne mântuim de nevoi. Ne incredem în sfânta socialdemocrație, despre care strigăm: Să trăiască! Cu saluta e frățiască B. Joan.

+ **Seprös.** Acuma am ajuns și noi scopul dorit a fi părtași socialdemocrației. Noi la congresul din Nagy-Szalonta vom cere, ca fiecare om să aibă drepturi. Dacă se va primi asta cu toții vom striga: să trăiască socialdemocrația. Starea noastră e foarte rea, abia o ducem de pe o zi pe alta. Nu numai noi n'-avem ce mânca, dar nici iosagul nost. S. Cornel alui Varadel.

+ **Seprös.** Noi toți ne-am făcut socialdemocrați. Am vezut, că de nevoi altcum nu ne scapăm. Una este mântuitoarea noastră: socialdemocrația. Alăturați-ve Români de ea! P. J. Căcioru.

+ **F.-Tót.** Și noi Românii ducem jugul, ca alte popoare din țara asta. Ba o ducem și mai reu în F. Tót, că hotarele noastre le poșed »domni« străini și noi n'-avem din ce trăi. Producem cânepă, din ce nu putem trăi. Domnii străini nici arĕnda nu ne-o dau noaue, ci oamenilor străini. Asta i nedreptate. Cum au domnii drept să ne despoaie de traiu? La socialdemocrație căutăm mântuire. In socialdemocrație ne încredem, căci scim, că nu ne vom înșela. Toți Românii să facă, ca noi și mântuită va fi Românimea. Inainte! Hod. George.

+ **Blaj.** Fratele Miron J. ne scrie din Blaj o scrisoare frumoasă și lungă, în care sfătuesce, ca socialdemocrația să înainteze în semnul păcii și a iubirei. De lege nime să nu se lașe, socialdemocrația toți să o pǎrtinească. Și asta s'-o faceți sciind, că a sosit vremea, când trebue să ne trezim din somnul cel de moarte. Salutări frățesci până la viitori!

Tulca Joan F., **Seprős** M. Laza, **Seprős** St. Joan, **Tagadó-Meddes** Nicolau Tat., **Vadász** Teodor Kri., **Barakony** Laslo Bor., **Csermő** Teodor Hal., **Calacia** Vasalie Haj. **F Tót** F. János, **F. Jirisiu** George Pant. **Seprős** S. Todor. **Nadas** V. Todor, **Vojtek** M. Tar., **Budapesta** A. Gustav: scrisorile voastre vor apărea în numerul viitoriu. In numerul acesta n'-am avut loc. **Red**

Apel!

Singura foaie Românească, care este prieten adevĕrat al poporul sĕrman Român jăfuit și apăsat este »Voința Poporului.«

»Voința Poporului« este foaia poporului, foaia socialdemocraților. Trebue prin urmare să o rĕspândim din rĕsputeri. Nu odichniți până ce nu va ceti fie-care Român: Voința Poporului.

Cu cine vĕ întâlniti spuneți ii, că să aboneze Voința Poporului. Cine nu scie ceti, aceluia să i esplice cei cu carte. Voința Poporului apare in 1 și 15 a fiecărei luni.

Dacă vom avea destuli abonenți va apărea în fiecare Duminecă Rĕspândiți dară Voința Poporului, care costă

pe 1 am 2 coroane
pe ½ am 1 coroană.

Banii sunt de a sĕ trimite înainte pe adresa **Szábad Szó Budapest, VII., Murányi-utcza 42.** Din numĕrul de față am trimis multe de probă, cine nu vrea să aboneze trimeată îndĕrĕpt.

POSTA POPORULUI.

Scrisorile le vom publica în numerul viitor. — **O. P. Blaj.** Indată ce voi avea vreme iți respund. Salut! — **G. T. Vojtek.** Ne pare reu, că veți lipsi dela congres. Nu se poate nici cum? — **A. A. Vilagos.** Sunt ți mulțămiți? V'-am trimis V. P. cu 35 esemplare mai mult. Trimeteți sau prețul sau atâția abonenți. La revedere la congres! — **T. O. Blaj.** Petiția am dat-o la minister. Cine vine la congres? S. merge la Blaj în Maiu. — **V. O. Talpas.** Nu despera, că ai pățit-o. Inainte! — **A. G. Budapesta.** In numerul viitor publicăm articolul. — **Zsebely.** Numai »Voința Poporului.« e foaie socialdemocrată. Sdreanța din Timișoara scoateți-o din casă. — **Chișlaca.** »Vin socialdemocrații« costă 50 esemplare 1 cor. 10 fileri. Banii să se trimeată înainte.

Prim redactor: J. SALUȘINSKY.
Editor și redactor responsabil: MIHAIU BRANDUS.
Tipografia lui Ștefan Nagel
Budapesta, VII., Vörösmarty-utcza 17.

Respândiți apostolul: Voința Poporului.